

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primvs Siue Vis Et Virtvs Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XVIII. Cur etiam Ethnici, aliq[ue] homines de diebus, annisq[ue]
malorum feracibus fuerint latati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

Cap. XVIII. Etiam gentiles ob res aduersas latatos, & quā ob causam? 65
 exemplo gentium barbararum, de candidis, sed de nigris calculis
 tempora gaudiaque sua computauit.

Hinc non dixit; *Latati sumus pro diebus, quibus nos exaltasti;*
annis, quibus vidimus bona; sed, verso stilo, dixit: *Latati sumus, pro*
diebus, quibus nos humiliasti; annis, quibus vidimus mala. Mirabilis
 latandi causa, & supra omnem consuetudinem humanam! Ac
 ne temerè, vel præter morem ei excidisse videatur, sapius eam re-
 petit. De multis locis sufficiat ille, qui profanis Philosophis utiq;
 Paradoxus videri posset, *Secundum multitudinē, ait dolorum meorum*
in corde meo, consolationes tua latificauerunt animam meam. Affonat
 S. Paulus: *Sicut abundant passiones Christi in nobis, ita & per Chri-*
stum abundat consolatio nostra. Subscribit & Iacobus dicens: *Omne*
gaudium existimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.
 Ergo diem, quem secundum carnem sapientes atro calculo infamarent,
 Deum amantes, inter candidos, & latitiā dignos, censuerunt.
 Atque hæc est tertia exemplorum utilitas, quod nos in tribulatione
 solentur; dum ostendunt, sanctos in ea, etiam gaudendi causas inuenisse.

III.
 Psal. 89. 15.

Psal. 93. 19.

2. Cor. 2. 5.

Iacob, 1. 2.

CAPVT XVIII.

Cur etiam Ethnici, alijq; homines de diebus, annisq; malorum
 feracibus fuerint latati?

Vin etiam gentiles subinde de exactis acerbis laboribus
 fructum aliquem gaudij retulerunt. Hinc illa Cicero-
 nis: *Iucunda laborum, malorumq; præteritorum memoria:*
 Item, *iucundiores facit libertatem seruitutis recordatio:* Gaudemus
 enim nos esse liberatos, & bona meliùs æstimamus, experti mala.
 Quin & ipsa præsens securitas hinc magis delectat, eodem Tullio
 teste, qui ait: *Habet præteriti doloris secura recordatio delectationem.*
 Ad stipulatur summo Oratori summus Poëta: *Forsan & hac olim*
meminisse iuuabit; & alter: *Quod fuit durum pati, meminisse dulce*
est. Eam ob causam pericula præterita, vel arumnas penitus absolutas
 qui enasit, ut referat, recenseatque, gratissimè prouocatur. Et in
 prouerbio est: *Iucundi acti labores.* Idcirco gaudent vertice raso
 garrula securi narrare pericula nauta: Milites autem vulnera enu-
 merant, proelia jactant.

I.

Cic. lib 2 de
 finib. Idem
 Philipp. 3.

Virgil. 4.
 Æneid. Se-
 nec in Her.
 furente A&
 3. Macrob.
 lib. 7. c. 2.

I

Ips

II.

S. Bernard.
serm. 68. in
Cant.Thom. de
Kemp. lib. 2.
cap. 6.Plin lib. 7.
cap. 40.

Ipsi Iudæi festum scenopægiæ octo totis diebus latissimè agitare solebant; in memoriam peregrinationis, quam sine vlla domo, aut certo habitandi loco, per quadraginta annorum spatia, continuauerunt. His talibus est lætandi causa, finis tristandi; & quia, teste S. Bernardo, *placee cunctis securitas, sed ei magis, qui timuit; incunda omnibus lex, sed euadenti de potestate tenebrarum iucundior; transisse de morte ad vitam, vita gratiam duplicat.* Itaque nonnulli ob has causas dicunt: *Latari sumus pro diebus, quibus nos humiliasti.* Gaudent enim & mala desisse; & bona redisse, quæ comparatione iam facta sunt iucundiora; & se in libertate esse; & denique aliquid à se toleratum esse. Sciunt enim non esse lætandum, *nisi cum benefeceris.* Quare sapienter dixit ille: *Gaudebis semper vespere, cum diem expenderis fructuosè, Sæpius autem luget noctu, qui nimium lætatus est interdiu.* Et Ethnicus fuit, qui dixit, calculi candore illo laudatum diem, originem mali habuisse. *Quàm multos enim accepta afflicere imperia? quàm multos bona perdidere, & ultimis mersere supplicijs? Ista nimirum bona, si cui inter illa hora in gaudio fuit. Ita profecto est, alius de alio iudicat dies, & tamen supremus de omnibus; ideoq; nullis credendum est. Quid quòd bona malis paria non sunt, etiam pari numero? nec letitia vllò minimo mœrore pensanda. Heu vana, & imprudens diligentia! numerum dierum comparatur, ubi quaritur pondus. Hæc Ethnicus de prosperitate.*

III.

Baruch. 4. 29.
Tob. 11. 17.
Dan. 4. 34.

Alij vterius progrediuntur, vt non solùm gaudeant, se recepisse, quod perdiderunt, sed etiam agnoscant, Deum fuisse, qui *induxit mala, & rursus adduxit iucunditatem cum salute.* Quamobrem scientes Deum in omnibus operibus suis laudandum, cum Tobia dicunt, *Benedico te, Domine Deus Israël, quia tu castigasti me, & tu saluasti me;* & sicut Nabuchodonosor sibi ipsi redditus, laudabat, magnificabat, glorificabat regem cali, quòd gradientes in superbia posset humiliare; ita illi & potentem Dei manum, & virium suarum imbecillitatem agnoscentes, per ignem jam in refrigerium traducti gaudent, & Deo exultant, qui non solùm potenter, sed etiam sapienter & clementer *deducit ad inferos & reducit ad calos.* Sed quia iusti non solùm lætantur, postquam tempestas desæuijt, successitque serenitas, & tribulatio versa est in
conso-

consolationem; verùm etiam *latantur pro ipsis diebus, quibus eos Deus humiliavit, omneq; gaudium existimant, cùm incidunt in tribulationes*; idcirco operæ pretium est, paulò altiùs etiam huius rei causam indagare.

Pfal. 89. 19.
Iac. 1. 2.

CAPVT XIX.

Deum omnium malorum pœna esse auctorem.

hi quidem rem istam diligentius expendenti, in mentem venit, quod Cedrenus refert, de Heraclio Bazacum urbem ingresso; ait enim eum, in palatij ambitu mirabilem quamdam Chosrois machinam inuenisse. *Chosrois calumnuncupatur.* Finxerat enim Chosroës Rex Persarum machinam, in qua, imitatione Archimedis, non vitreo quidem, visendo tamen spectaculo, ipsissima cæli terræque effigies, & œconomia proponebatur. Ibi Solis itinera feruentiora; ibi Lunæ augmenta decrementaque; ibi reliquorum errantium siderum varia stationes, astrorumque omnium ortus atque obitus; & orbium cælestium conuersiones vndique emergebant, sceptrigeris circumsecus Angelis astantibus, cursumque velut mundi totius regentibus. Infra ista imbres fluere, grandines sonare, præmicare fulgura, tonitrua mugire, & quidquid denique tempestas est, sæuiter videbatur. Interim ipse Chosroës eminens in medio, quasi quidam humanus Deus spectabat hæc omnia ex tuto.

I.
Cedren. ad
amic. Heracl.

Mundi huius ista, & Dei erat effigies, cuius maiestas persæpè in diuinis litteris, cum maiestate Regis Persarum comparatur. Nimirum solus Deus omnem excedit mutationem, solus est supra nouitatem; sub illo omnia mouentur. Ceterùm superiora mundi stellis lucent, & perpetuâ serenitate fundata semper gaudent: inferiora umbras patiuntur, & tenebras, & noctes, & imbres, & interdum etiam nimbis intermicantia fulgura, ac terribiliter reboantia tonitrua, aliasque haud sanè iucundas vicissitudines. Infima denique plena sunt calamitatum. Media loco, media sunt & ingenio; gaudijs scilicet mixta & perturbatione. In his nos versamur. An verò temerè hæc accidunt? Nequaquam. Sed sunt ubique sceptrigeri Angeli præstò, qui omnia regunt. Neque sanè sua voluntate, sed supremi, quod eminent, Numinis prouidentia,

H.